

ACC. N:R M. 15401:1-8.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Edla Jonasson, Knäred*
Härad: *Lunnabo* Berättare: " " "
Socken: *Hinneryd* Berättarens yrke: *småbrukarehustru*
Uppteckningsår: *1961* Född år *1892* i *Hinneryd*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Julbröd. s. 1-8.

LUF 25

9/3-61

Skriv endast på denna sida.

Svar på Frågestårta N. 25
 Julbröd, ja bröd bakades i myckenhet
 på bondlandet, sammanerna var ju stora
 många barn ofta låd deung och unga
 kanske en flicka till att passa kanner
 innan de levo så stora att de passas
 an så skulle ju brödet räcka minst
 till "juledag". Ja vist hade man flera
 sätter bröd till julen, nej inget bröd
 als inköptes i staden här på arten
 Brödet som bakas i hemmen är alltid
 runda, hål i mitten var det en finare
 mjälsat till, samt lättare syrat detta
 bröd fick endast jäsa några timmar
 ej såsom det grova och suräta i ett
 par dagar. Detta bröd var mycke tun-
 nare endast en tredjedel av vanligt van-
 lig höjd, vanligen bakades kakaerna en

Luf 25

håsentimeter höga, med sluttande kanter
i min levnadsom bakades av vete eller kam-
mjöl, levat starkt av 3 minde samman-
flätades till en kraftig lev, så var
det räckat, samt lunda kruntat, så
var det pepparkakor i djurform, kan-
ske något hjärtat av det fanns giftans
vuxna lättar i hemmet. Och när
det blev omkring 1910 modernt med
de så sålsynda kakosplintarna ja nå-
gra måste man ju försöka sig på att
klicka ut på psåben. Men man kunde
icke för att det gick för sig att
baka något ättigt med så unga
arbetare (för att knåda och baka det
vanliga brödet var mycket arbetsamt)
Lagad kringvandrande kakor eller bröd
försäljare fanns ej. Men på torget

"Ladan" var det i kland en som sålde
kullar, sådana kallades för fyrastyrer
kullar, därför att priset var två öre och
enligt den gamla penningräkningen
fyrastyrer, var det ej fans något kaffe
eller dyligt, och alla ej hade något fast-
skapningsmedel, utan måste gå ja då
bråkade det med en kulle särskilt
för oss barn, fick vi fem öre i lög-
dagspeng av far ja då kunde man
köpa mer än vad man änskade vilket vä-
rde i pengar, som nämt Julkröet skul-
le räcka till Vårfredagen minst men
någon kaka kröd gämdes alltid till
vårkröet, att giva bäddat dragdjuren och
kärkallen några leitar, det måste vara
av det som bakats till Jul, ty endast
det Julbagna krödet vägde den kraften

Som man anser behöves för att kunna klara det påseende arbetet samt de hårda värvindarna. Min hustru hon plögade att i en kanna med riktigt storr och fin havre nedlägga en del av Julkrådet vilket skulle användas på sen vintern samt det som gämdes till våren. I denna havre håll sig krådet fäst och mycke gott någon mögel var det aldrig därpå, även havren blev signad av Julekrådet en sådan havre utav det blev lera skärd skadda man fullt och fast. Nej ej fläskskivor, men isterplatt, men endast i ringa mängd, och en del i det lättsyade "Sävekrådet," en finare nyårsst Julhögar var alla barns stora fastpisning, en finkrådkaka bara liten men

Rund, en vetekringla någon liten fin kaka
samt ej mindre än tre äpplen helst röda
Ja äldre personer fingo ävenledes Julhöj
men en stäve och av något grovare mjöl
satt brödkaka samt "sågel", en bit fläck
samt lite korn, och ett par ljus dessa högar
till de gamla kallades för "välsignelse"
man sade också för den välsignade Julpä-
ringen. En annan sak som jag här vill
omnämma är denna, att man var
mycket angelägen, med ett smärja
alla brödkakor i julleket, detta ansågs
såsom en stor välsignelse. Och gick till
på detta sätt, man hade kakande
vatten helst med något litet socker
i, just precis när man hade brä-
det på gräslan då man såg det ut
bakningen tappade man en mindre

Vit duk eller vitt dyggtuche i det kokande
vatten samt skänk över brödkakor-
na därmed, att dessa få en mycket
blank och fin yta det kan man ju
fästa, men man gjorde det mest
i välsignande syfte.

Mormor antalade också detta, man plögade
att rugga brödkakorna, då vi leuru för
frågade varför att det alltid var fyra hål,
såda Mormor på det är de fyra Evan-
gelisterna, det är värbinnelse med dem.
Här vill jag föräka att för Eder för-
klara läget på kastan, Evidart notteckna
för att anta kan jag då jag aldrig läst
mig någon teckning. Grönadalens ley är i
egentlig mening Buskhults ley, men det
är långt ifrån ley, och heter Grönadal
dessa ligger $7\frac{1}{2}$ kilometer ifrån Kyrkan

i Heinooys församling, en Sunnebo försad
av Krånabergslän, min förälska heterade
Jugid & Johannes Edlundson födda 1857 Har
i Hulogården i Heinooys. Var i Knärods
församling i Kärsveksby, men han flytta-
de till Heinooys år 1891 han var smickare.
Och min Mamma som alltid berättade
att möjligt och alltid hjälpte oss alla
sven tillräta, då vi var små och Har
klev. Han bodde i Heinooys Hulogård
och var född 1821 i Sottja församling.
Hulogården är belägen en 9 kilometer
från Sockenkyrka väster ut, Grånadal
ligger i från kyrkan även väster ut
Hulogården är numera öde. Ja hur länge
men veden är iallfall sedan 1700-talet
lika i de första åren. Men nu bakar
man ej bröd i hemmet i samma utsträckt

ning som färr, men köper ditt bräd
men smakar det samt vetebräd lekas
i allmänhet i hemmen. Men att är ju
alikt nu emot färr.